Bahar Mozaffari

7.2.2023

Asia: Lausunto- HE 208/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys on onnistunut hyvin nostamaan esiin maahan muuttaneiden kotoutumisseen liittyvät keskeiset kysymykset, mutta niissä kotoutumiskysymyksissä vielä ei osata nähdä riittävästi sosiaalisen kestävyyden näkökulmasta ja aika tekniseesti puhutaan maahanmuuttajien työllistymisen nopeutumisesta ja monilaisesta tärkeistä tavoitteista. Esitykselta puuttuu yhteinen näkemys siitä, mitä kotoutumisprosessin aikana maahan muuttaneille tapahtuu. Tässä yhteydessä haluan nostaa esiin seuraavat näkökohdat, joihin toivoisin entistä vahvemmin keskittyvän.

1. Suomen on huolehdittava maahan muuttaneiden kestävästä kotoutumisesta, joka auttaa yhteiskuntaa selviytymään ennakoimattomissakin tilantteissa ja rakentaa kestävää tulevaisuutta. Tämä vaatii osaavia resursseja, osaamisen optimaalista hallintaa, pitkäjänteisyyttä ja maahan muuttaneiden parissa työskentelevien ammattilaisten osaamisen monipuolisesti kehittämitä ja etenkin kuntien kyvykkyyden lisäämistä kotouttaa maahan muuttaneita kokonaisvaltaisella ja kestävällä otteella. Tämän aikaansaamiseksi resurssien lisäämisen lisäksi lisäpanostukset osaamiseen, tutkimukseen, kehittämiseen ja innovaatiotoimintaan ovat välttämättömiä. Lisäksi tarvitaan luotettavaa seurantatietoa palveluiden laadusta.

2. Kestävässä kotoutumisessa maahan muuttaneen ajattelu- ja toimintatavat uudistuvat vastaamaan sekä hänen- että yhteiskunnan tarpeita. Maahan muuttaneen kestävään kotoutumiseen panostetaan pitkäjänteisesti yhteiskunnan kaikilla tasoilla.

Maahan muuttaneiden kotoutumista edistämisen palveluiden kehittämiseen on oltava kiinnostuneita maahan muuttaneiden näkökulmista enemmän kuin ehkä milloinkaan ennen. Suomi kansainvälistyy vauhdilla - olipa kyse sitten globalisaatiosta, työn, opiskelun ja perhesiteen perusteella tapahtuneen maahanmuutosta tai pakolaisuudesta. Maahan muuttaneiden kestävän kotoutuminen paitsi eettisesti niin myös taloudellisesti hyvä ratkaisu kun halutaan olla mukana kansainvälistymiskehityksessä. Se luo yhteiskuntaan yhdistävät arvot, jotka edistävät yhdenvertaisuutta, toteuttavat oikeudenmukaisuutta ja lisäävät yhteisvastuuta. Ne supistavat eriarvoisuutta, ehkäisevät maahan muuttaneiden syrjäytymistä ja parantavat heidän työllistymistään ja kulutusmahdollisuuksians, joka puolestaan näkyy talouden kasvuluvuissa.

3. Helmikuussa 2016 julkaistun poliisiammattikorkeakoulun selvityksen ”Maahanmuutto & turvallisuus - arvioita nykytilasta ja ennusteita tulevaisuudelle” mukaan Suomen kontekstissa esiintyy kolmisenkymmentä maahanmuuttoon liittyvää ilmiötä ja trendiä, joilla on yhteys koettuun turvallisuuteen tai yhteiskuntarauhaan.

Aineiston analyysin perusteella pakolaistaustaiset maahan muuttaneet ovat yksi ryhmä viidestä turvallisuuden kannalta haavoittuvassa asemassa olevasta ulkomaalaistaustaista ryhmästä, joihin kuuluvien erityispalveluita tulisi kotoutumisen tuen ohella parantaa.